Львівський національний університет імені Івана Франка
(повне найменування вищого навчального закладу)
Філологічний факультет
Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свєнціцького

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
В.о. декана філологічного факультету
доц. Крохмальний Р.О.

"31" серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 03 Гуманітарні науки
(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальність 035 Філологія
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація
035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська
035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська
035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька
035.039 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словенська
035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська.

факультет філологічний
(назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни " Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі " для студентів за спеціальністю 035 Філологія спеціалізацією 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська; 035.038 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – чеська; 035.036 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словацька; 035.039 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – словенська; 035.035 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – сербська.
"_31_" серпня_ 2023 року. – 12 с.

Розробник: **Лобур Надія Володимирівна,** доцент кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свєнціцького, кандидат філологічних наук, доцент;
Осташ Любов Романівна, доцент кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свєнціцького, кандидат філологічних наук, доцент;

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свєнціцького

Протокол від "31" серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свєнціцького

"31" серпня 2023 року _____ (доц. Сорока О Б.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від "31" серпня 2023 року № 1

"31" серпня 2023 року Голова _____ (доц. Крохмальний Р.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

«Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі»

Пояснювальна записка

Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі – важлива і невід'ємна складова у підготовці магістрів зі слов'янської філології. Дана навчальна дисципліна ознайомлює студентів з методичним доробком як українських, так і закордонних викладачів-методистів, є узагальнюючим підсумком їх викладацької роботи. Головною метою цього курсу є підготовка фахівців до викладацької діяльності у вищих навчальних закладах. Доступ до теоретичної літератури, практичних напрацювань українських, європейський фахівців, активне використання інтернет-ресурсу відкривають можливості для підготовки викладачів, які володіють інноваційними методами у викладанні слов'янських мов і літератур.

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 4</td><td>Галузь знань
03 Гуманітарні науки</td><td colspan="2" rowspan="2">Нормативна</td></tr>
<tr><td>Напрям підготовки</td></tr>
<tr><td>Модулів –</td><td rowspan="5">Спеціальність:
035 Філологія</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 1</td><td>1-й магістри</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання
_____
(назва)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 120</td><td>2-й</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 2
самостійної роботи студента – 2,75</td><td rowspan="8">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
магістр</td><td>16 год.</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>88 год.</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: -</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: іспит</td></tr>
</table>

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.

***Мета*:** полягає у викладенні основних теоретичних понять з методики викладання фахових дисциплін, вивченні сучасних тенденцій в навчанні слов'янських мов та

літератур в Україні та закордоном. Основну увагу зосереджено на опрацюванні методичної літератури відповідними слов'янськими мовами.
Завдання: навчити майбутніх славістів системно працювати над вдосконаленням інноваційних методів у викладанні слов'янських мов та літератур.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати: основні теоретичні положення з курсу *Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі;*
- методи навчання слов'янських мов та літератур у вищій школі;
правила організації підготовки до заняття,
- інструкції, як орієнтуватися та працювати в контексті з навчальними планами;
- способи підготовки письмової роботи, тесту та презентації;
- можливості та способи аналізу навчального тексту;
- основні фактори, пов′язані з оцінюванням;
- принципи формулювання запитання;

вміти: працювати з науковою та методичною літературою;
- працювати з навчальними планами та програмами;
- сформувати пропозиції та мотиваційні елементи у вивченні слов'янської мови та літератури ;
- складати план-конспект лекційного та практичного заняття, використовуючи лінгвокраїнознавчі компоненти;
- активно залучати інтернет-ресур з навчальною метою.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен розвивати та вдосконалювати

загальні компетентності (ЗК):
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), проявляти емпатію, толерантність та повагу до культурної різноманітності.
- Здатність до особистісного і професійного розвитку.
-Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально та свідомо.

фахові компетентності (ФК):
- Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічнихзасобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- Здатність використовувати у професійній діяльності знання про актуальні тенденції розвитку літератури наприкінці XX – на початку XXI століття та їхній зв'язок із попередніми епохами, представників та найяскравіші художні явища.

програмні результати навчання:
- Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та

усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
- Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
- Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
- Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
- Дотримуватися правил академічної доброчесності.
- Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
- Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
- Володіти на високому рівні словацькою мовою для здійснення професійної діяльності.
- Планувати, організовувати, здійснювати викладацьку роботу.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ***Методика викладання слов'янських мов та літератур у контексті гуманітарних дисциплін***

Тема 1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти. Мета і завдання курсу. Методика викладання слов'янських мов і літератур у контексті гуманітарних дисциплін.

Тема 2. Організація та забезпечення навчального навчальних дисциплін зі слов'янських мов та літератур у вищій школі. Планування курсів та вимоги до занять у вищій школі. Використання загальних та технічних засобів навчання у вищій школі.

Тема 3. Дидактичні та методичні принципи вивчення слов'янських мов та літератур у вищій школі. Фактор мотивації.

Тема 4. Зразки письмових та усних завдань. Методика формулювання запитань для студентів. Функції оцінювання.

Тема 5. Типи і структура занять із слов'янських літератур. Індивідуалізація у процесі університетського навчання.

Тема 6. Зразки занять зі слов'янської мови у вищих навчальних закладах. Аналіз методичних підходів на занятті зі слов'янської мови.

Тема 7. Культурологічний підхід у вивченні слов'янських мов літератур у вищій школі.

Тема 8. Гуманізація процесу навчання у вищій школі.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма						Заочна форма			
	Усього	у тому числі					Усього	у тому ч		
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1										
Змістовий модуль 1.										
Тема 1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти. Мета і завдання курсу. Методика викладання слов'янських мов і літератур у контексті гуманітарних дисциплін.		2	2			10				
Тема 2. Організація та забезпечення навчального навчальних дисциплін зі слов'янських мов та літератур у вищій школі. Планування курсів та вимоги до занять у вищій школі. Використання загальних та технічних засобів навчання у вищій школі.		2	2			10				
Тема 3. Дидактичні та методичні принципи вивчення слов'янських мов та літератур у вищій школі. Фактор мотивації.		2	2			10				

Тема 4. Зразки письмових та усних завдань. Методика формулювання запитань для студентів. Функції оцінювання.		2	2			12				
Тема 5. Типи і структура занять із слов'янських літератур. Індивідуалізація у процесі університетського навчання.		2	2			12				
Тема 6. Зразки занять зі слов'янської мови у вищих навчальних закладах. Аналіз методичних підходів на занятті зі слов'янської мови.		2	2			12				
Тема 7. Культурологічний підхід у вивченні слов'янських мов літератур у вищій школі.		2	2			12				
Тема 8. Гуманізація процесу навчання у вищій школі.		2	2			10				
Усього годин		16	16			88				

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Форма звіту	Кількість годин
1	Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти. Мета і завдання курсу. Методика викладання слов'янських мов і літератур у контексті гуманітарних дисциплін.	Усне повідомлення. Опрацювання літератури.	10
2	Організація та забезпечення навчального навчальних дисциплін зі слов'янських мов та літератур у вищій школі. Планування курсів	Усне повідомлення.	10

	та вимоги до занять у вищій школі. Використання загальних та технічних засобів навчання у вищій школі.	Опрацювання літератури.	
3	Дидактичні та методичні принципи вивчення слов'янських мов та літератур у вищій школі. Фактор мотивації.	Усне повідомлення. Опрацювання літератури.	10
4	Зразки письмових та усних завдань. Методика формулювання запитань для студентів. Функції оцінювання.	Усне повідомлення. Опрацювання літератури. Підготовка завдань для контрольних.	12
5	Типи і структура занять із слов'янських літератур. Індивідуалізація у процесі університетського навчання.	Усне повідомлення. Підготовка плану-конспекту зі слов'янської літератури	12
6	Зразки занять зі слов'янської мови у вищих навчальних закладах. Аналіз методичних підходів на занятті зі слов'янської мови.	Усне повідомлення. Підготовка плану-конспекту зі слов'янської мови	12
7	Культурологічний підхід у вивченні слов'янських мов літератур у вищій школі.	Усне повідомлення	12
8	Гуманізація процесу навчання у вищій школі.	Усне повідомлення.	10

Методи навчання

Словесні (лекції у формі пояснень, розповідей та бесід); наочні (застосування ілюстрацій та демонстрацій, що відповідають темі лекційних та практичних занять); практичні (застосування набутих знань у розв'язанні практичних завдань).

Методи контролю

Підсумковий контроль передбачений у формі іспиту через виставлення оцінки за результатами поточної успішності та результатів іспиту.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так:

- практичні: 30% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30 (підготовка повідомлень, зразків контрольних та тестових завдань, планів-конспектів з мови та літератури);
- модулі: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 20;
- іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50.

Максимальна кількість балів – 100.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики		для заліку
90 – 100	**A**	5	відмінно	зараховано
81-89	**B**	4	дуже добре	
71-80	**C**		добре	
61-70	**D**	3	задовільно	
51-60	**E**		достатньо	
21-50	**FX**	2	незадовільно	не зараховано
0-20	**F**	2	незадовільно (без права перездачі)	не зараховано (без права перездачі)

Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни складається з:
- конспекту лекцій;
- комплекту практичних завдань;
- комплекту завдань для письмових опитувань;
- переліку тем для усних опитувань;
- списку рекомендованої літератури.

Рекомендована література

1. Антоненко О.В., Лобур Н.В., Паламарчук О.Л. Принципи і засади викладання нормативного курсу «Історія культури Чехії» студентам –богемістам //Мовні і концептуальні картини світу. Випуск 32. Київ, ВПЦ «Київський університет», 2010,с. 486-491.
2. Антоновська Л. Методологічні та теоретичні аспекти полікультурної освіти [Електронний ресурс] / Л. Антоновська. – Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Chem_Biol/Ptdau/2008_12/data_2008/10.pdf
3. Гасіл Ї. (Прага, Чеська Республіка), Лобур Н.(Львів, Україна), Паламарчук О.(Київ, Україна). Навчально-методичні засади підручника «Чеська мова для українців» (Львів, 2011) // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Пам'яті академіка Леоніда Булаховського. Збірник наукових праць. Випуск 21, Київ, Освіта України, 2013, с. 22 – 27.
4. Ї. Гасіл, Н.Лобур, О. Паламарчук, Г.Гасілова. Чеська мова для українців. Київ, 2023. - 419с.
5. Гапонова, С. В. Огляд зарубіжних методів викладання іноземних мов у XX ст. / С. В. Га понова // Іноземні мови. – 2005. – №2. – С.18-22.
6. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. – К.: Ленвіст, 2003. Режим доступу: http://www.khotivnvk.edukit.kiev.ua/Files/downloads/zagalnoyevrop_rekom.pdf

7. Куцевол О. М. Теоретико - методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури / Ольга Миколаївна Куцевол. – Вінниця : Глобус - Прес, 2006. – 348 с.
8. Методика викладання іноземних мов у вищій школі // За ред. Жлуктенка. – К., 1971.
9. Морська Л.І. Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов для спеціальних цілей// Іноземні мови. – 2002. - №2. – с. 23-24.
10. Небеленчук І. О. Діалогові технології навчання світової літератури: науково-методичний посібник. – Кіровоград : ТОВ «ПОЛІМЕД-Сервіс», 2015. – 205 с.
11. Ніколаєва С.Ю., Шерстюк О.М. Процеси вивчення і викладання іноземних мов// Іноземні мови. – 2000. - № 3. – С. 50-55.
12. Ніколаєва С. Ю. Ступенева освіта в Україні та система навчання іноземних мов / С.Ю. Ніколаєва, О.П. Петращук, Н.О. Бражник. – К.: Ленвіт, 1996. – 90 С
13. Ніколаєва С.Ю., Шерстюк О.М. Сучасні підходи до викладання іноземних мов// Іноземні мови. – 2001. - № 1, 3. – С. 50-57.
14.О.Л.Паламарчук, О.В.Антоненко, Н.В.Лобур. Із життя сучасної Чехії ІІ. Навчальний посібник з аналітичного читання для студентів славістів 3-4 курсів. Друге видання, розширене і доповнене. Київ. Вид-во «Освіта України», 2014, 205С.
15. Скуратівська М.О. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у вищій школі України // М.О. Скуратівська Філологія та методика викладання: науково-методичний вісник. – К. 2009. – С. 151- 164.
16. Сисоєва С. Інтерактивні технології навчання дорослих//Навчальний-методичний посібник для викладачів системи формальної, неформальної та ін формальної освіти дорослих. - 2011. - С. 36-37.
17. Тарнопольський В. Методика викладання іноземних мов. Конспект лекцій. – Днепропетровськ, 2002
18. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі на екзистенціально - діалогічних засадах: дис. …докт. пед. наук: 13.00.02 / Токмань Ганна Леонідівна. – К., 2002. – 487 с.
19. Хоменко Л. Я. Нові методи навчання на Заході // Іноземні мови. — 1998. — № 1. — С. 32 — 35. *44.*
20. HALTUFOVÁ, Lucie. Aktivizační metody ve výuce cizích jazyků: diplomová práce. České Budějovice: Jihočeská univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra pedagogiky a psychologie, 2011.84 s., 1 příloha. Vedoucí diplomové práce PaedDr. Lucie Špatná Zormanová, Ph.D.
21. Hasil J., Palamarčuk O., Lobur N.: *Učebnice češtiny pro Ukrajince jako výsledek úzké meziuniverzitní spolupráce*. In Hasil J., Hrdlička M.: Čeština jako cizí jazyk VII Materiály ze VII. mezinárodního sympozia o češtině jako cizím jazyku. Praha, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2014, s. • p. 228-238. ISBN 978-80-7308-525-4.

22. Schweitzer, A.: Zastánce kritického myšlení a úcty k životu. Praha: Vyšehrad, 1989, s. 234 n. [2] Frankl, V. E.: Lékařská péče o duši. Brno: Cesta, 1996.

23. Metody výuky a testování cizích jazyků (včetně češtiny pro cizince) / Univerzita Karlova v Praze Ústav jazykové a odborné přípravy /Sborník z mezinárodní konference. Poděbrady, 21. – 22. 6. 2016.

Інтернет-ресурс:
http://www.isaieva.kiev.ua/student-us.html
https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7447/Pet'ko%20L.V.%20Inshomovna%20osvita%20u%20konteksti%20formuvannja%20novogo%20vchytelja%20v%20umovah%20universytets'koi'%20pidgotovky.pdf;jsessionid=F9F843B6280C0973D607F0BA52C8FF17?sequence=3